

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 519/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. J., zastúpeného JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK, s. r. o., M. R. Štefánika 1822, Dolný Kubín, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marián Jurkovec, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline a jeho rozsudkom z 30. apríla 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 81/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2013 doručená sťažnosť J. J., (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom z 30. apríla 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 81/2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou Okresnému súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) domáhal ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy *«na tom skutkovom základe, že žalovaná na dokument „Prehliadka zisťovacia - Žiadosť o dávku sociálneho poistenia“ zo dňa 03.08.2010, ktorý jej bol zaslaný zo Sociálnej poisťovne, pobočka Dolný Kubín s uvedenými identifikačnými údajmi žalobcu, t. j. meno, priezvisko, bydlisko, rodné číslo, uviedla údaj „Exitus Letalis 7/2010“, opatrla ho svojou pečiatkou a tento zaslala na Sociálnu poisťovňu. Následne Ústredie Sociálnej poisťovne oznámilo VÚB, a.s. úmrtie žalobcu a VÚB, a.s. zrušila žalobcov bankový účet, na ktorý mu bola vyplácaná dávka čiastočného invalidného dôchodku. Celá vzniknutá situácia spôsobila žalobcovi nemalé problémy.»*.

Proti rozsudku okresného súdu z 12. septembra 2012, ktorým bola podaná žaloba zamietnutá, podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd rozsudkom z 30. apríla 2013 napadnuté prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

«V prvom rade poukazujeme na to, že súd si na základe skutkových zistení „protirečí“ v argumentácii odôvodnenia svojho rozhodnutia. Na jednej strane súd uvádza, že „konanie žalovanej nebolo spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu a privodiť mu ujmu... Preto pokiaľ žalobcovi vznikli problémy v súvislosti so zrušením jeho účtu v banke, bolo to v dôsledku nesprávneho postupu Sociálnej poisťovne, na druhej strane súd pri odôvodnení použitia ustanovenia § 150 ods. 1 OSP pokiaľ ide o trovy konania uvádza, že „... bolo povinnosťou žalovanej dôkladne skontrolovať doručené tlačivo z pobočky Sociálnej poisťovne... Preto, aj keď k najväčšiemu pochybeniu došlo zo strany Sociálnej poisťovne... žalovaná pri pozornej kontrole všetkých údajov v tlačive uvedených by vzniknutý omyl odhalila a neuviedla by úmrtie svojho pacienta.“ Vzhľadom na uvedené odvolací súd na jednej strane odôvodňuje potvrdenie zamietnutia žaloby tým, že všetky žalobcove problémy v súvislosti so zrušením jeho účtu v banke vznikli nesprávnym postupom Sociálnej poisťovne, na druhej strane však priznáva, že žalovaná si nespĺnila

svoje povinnosti a došlo u nej pri vyplňaní tlačiva „Prehliadka zisťovacia - Žiadosť o dávku sociálneho poistenia“ k pochybeniu. Odvolací súd nezobral do úvahy argumentáciu žalobcu v tom smere, že lekár zodpovedá za správnosť údajov, ktoré uvedie v dokumentoch, ktoré vyhotovuje a ktoré dokumenty sú následne podkladom pre ďalší postup príslušných štátnych orgánov, v tomto prípade Sociálnej poisťovne. Upozorňujeme na to, že bez predchádzajúceho dokumentu „Prehliadka zisťovacia - Žiadosť o dávku sociálneho poistenia“ vyhotoveného žalovanou by nepokračoval ďalej administratívny proces zo strany Sociálnej poisťovne, ktorý mal za následok nevyplácanie dávok sociálnej starostlivosti, oznámenie banke o potrebe zrušiť účet žalobcu, na ktorý sú vyplácané sociálne dávky, z dôvodu jeho úmrtia. Uvedená skutočnosť vyplýva aj z ustanovenia § 24 ods. 4 písm. b) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle ktorého „Poskytovateľ je povinný na základe písomného vyžiadania, ak v písmene a) nie je ustanovené inak, poskytnúť výpis zo zdravotnej dokumentácie v rozsahu, ktorý priamo súvisí s účelom vyžiadania, príslušnému orgánu na účely sociálnej pomoci, štátnej sociálnej dávky alebo služieb zamestnanosti podľa osobitných predpisov“.

V tejto súvislosti preto neobstojí argumentácia odvolacieho súdu v tom smere, že žalovaná oznámenie úmrtia žalobcu uskutočnila len voči Sociálnej poisťovni a teda nezverejnila a nerozširovala správu o úmrtí J. J.. Dokumenty, ktoré poskytovatelia zdravotnej starostlivosti vyhotovujú na požiadanie príslušných štátnych orgánov v oblasti sociálnej pomoci a sociálnych dávok, sú dokumenty, ktoré sú ďalej používané a spracúvané a na ich základe sú poskytované, odoberané, prehodnocované dávky sociálnej pomoci. Tvrdenie odvolacieho súdu o tom, že žalovaná nezverejnila a nerozširovala správu o úmrtí žalobcu je preto veľmi formalistické bez toho, aby boli posúdené súvislosti spojené s konaním žalovanej. Konanie žalovanej tým, že vystavila dokument „Prehliadka zisťovacia - Žiadosť o dávku sociálneho poistenia“, na ktorom uviedla poznámku „Exitus letalis“, bolo objektívne spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu a vyvolať negatívne následky. Nie je možné „zvaľovať“ vinu na Sociálnu poisťovňu, ktorá len pracovala s dokumentom, ktorý jej poskytla žalovaná ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, kedy Sociálna poisťovňa predpokladá správnosť údajov od takéhoto poskytovateľa a nie je povinná si kontrolovať správnosť takto poskytnutých údajov. Tvrdíme, že vypísanie

dokumentu, za ktorého správnosť poskytovateľ zdravotnej starostlivosti zodpovedá a ktorý dokument bol ďalej použitý štátnym orgánom, ktorý vychádza z predpokladu správnosti takéhoto dokumentu, je možné subsumovať pod pojem „zverejnenie, resp. rozšírenie“ Poukazujeme na to, že vypísanie dokumentu „Prehliadka zisťovacia - Žiadosť o dávku sociálneho poistenia“ s identifikačnými údajmi žalobcu s poznámkou „Exitus letalis“ žalovanou bol nezvratný úkon, ktorý vyvolal ďalší postup a konanie Sociálnej poisťovne.

Ďalej poukazujeme na to, že takýmto rozhodnutím sa vytvára nebezpečný precedens predovšetkým vzhľadom k tomu, že pokiaľ súdy neuznávajú zodpovednosť žalovanej, resp. pripustia porušenie povinnosti na jej strane, ale uvádzajú, že k „najväčšiemu“ pochybeniu došlo zo strany Sociálnej poisťovne, je veľký predpoklad, že ani Sociálna poisťovňa nebude uznávať svoju zodpovednosť a bude sa „vyhovárať“ na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorý jej poskytol údaje, z ktorých ona vychádza a s ktorými pracuje. V tejto súvislosti vzniká otázka, kto je vlastne zodpovedný za situáciu, ktorá vznikla a ktorá spôsobila žalobcovi problémy?»

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jeho základných práv zaručených čl. 16 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu a jeho rozsudkom z 30. apríla 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 81/2013, označený rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o zákonnosti väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so zmieneným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa adresovanej ústavnému súdu je zjavné, že argumentačné ťažisko sťažnosti v podstate predstavuje výhrady sťažovateľa k skutkovým záverom všeobecných súdov, ktoré boli základom pre ich právny záver o zamietnutí podanej žaloby. Jedinou časťou argumentácie, kde sťažovateľ prezentuje náznaky námietok, ktorým možno pripísať ústavnoprávnu relevanciu otvárajúcu priestor pre uplatnenie prieskumnej právomoci ústavného súdu, sú jeho tvrdenia o nedostatkoch odôvodnenia rozsudku krajského súdu, kde sťažovateľ namieta, že „*súd si na základe skutkových zistení protirečí v argumentácii svojho rozhodnutia*“.

Krajský súd v rozsudku, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí sťažovateľovej žaloby, v relevantnej časti odôvodnenia uviedol: „*Odvolačí súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol odvolateľ, konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal dôkladné dokazovanie, ktoré vyhodnotil postupom podľa ust. § 132 O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. Aj podľa odvolacieho súdu konanie žalovanej, ktorá od Sociálnej poisťovne, pobočka Dolný Kubín obdržala tlačivo s predtlačenými údajmi žalobcu, na ktoré žalovaná uviedla poznámku EXITUS LETALIS 7/2010, opatrla ho odtlačkom svojej pečiatky a podpisom a toto tlačivo doručila Sociálnej poisťovni, pobočka Dolný Kubín. Vzhľadom na okolnosti, za akých k nemu došlo, ani podľa odvolacieho súdu toto konanie žalovanej nebolo spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv*

žalobcu a privodiť mu ujmu. Žalovaná, ktorá obdržala zo Sociálnej poisťovne, pobočka Dolný Kubín tlačivo s predtlačenými údajmi žalobcu (s uvedením nesprávneho priezviska J., ktorý v skutočnosti bol pacientom žalovanej a ktorý zomrel v júni 2010), na ktoré žalovaná uviedla rukou poznámku EXITUS LETALIS 7/2010, opatřila ho odtlačkom svojej pečiatky a podpisom a toto tlačivo následne doručila Sociálnej poisťovni, pobočka Dolný Kubín. Z uvedeného je nepochybné, že žalovaná uvedené uskutočnila len vo vzťahu k Sociálnej poisťovni, pobočka Dolný Kubín. Teda nezverejnila ani nerozširovala správu o úmrtí J. J. Pre ďalší postup Sociálnej poisťovne bol nevyhnutný úmrtný list alebo oznámenie o úmrtí vyhotovené a potvrdené príslušnou matrikou, ktoré sú jediným hodnoverným dôkazom o úmrtí poistenca. Preto pokiaľ vznikli žalobcovi problémy v súvislosti so zrušením jeho účtu v banke, bolo to v dôsledku nesprávneho postupu Sociálnej poisťovne. Nemohol preto odvolací súd prisvedčiť odvolateľovi, ktorého odvolanie vo veci samej nepovažoval za dôvodné, a preto rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým súd žalobu zamietol, potvrdil.“

Ústavný súd preskúmal rozhodnutie krajského súdu z pohľadu tvrdení sťažovateľa o zmätočnosti odôvodnenia rozhodnutia a konštatuje, že sa s uvedeným názorom sťažovateľa nestotožňuje. Záver krajského súdu, ktorý popísané konanie žalovanej nepovažoval za spôsobilé vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv sťažovateľa s odkazom na nesprávny postup poisťovne, ktorá by dodržaním štandardného zákonného postupu neželané následky mohla a zároveň bola povinná eliminovať, považuje ústavný súd za dostatočne náležitú a zároveň logickú odpoveď na odvolacie námietky sťažovateľa.

Takto formulované odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktoré bolo podkladom pre vyvodený právny záver o potvrdení vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia o zamietnutí žaloby, považuje ústavný súd, tak ako bolo povedané, za dostatočne logické, vyčerpávajúce a relevantné a ako také ho hodnotí ako konformné s limitmi označených článkov ústavy.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2014